

Recikliranje u kućanstvu

AUTOR: Dom i dizajn OBJAVLJENO: 05.09.2016. u 07:34

Evo tri dobra razloga zašto reciklirati!

Problem ekologije i očuvanja našeg prekrasnog planeta jako je široko i sveobuhvatno pitanje, stoga smo odlučili obraditi jedan manji dio kojim svatko od nas može konkretno pridonijeti očuvanju Zemlje. Zato smo potražili i stručne sugovornike pa su nam tako pomogli Tomislav Marinović i Zorana Deljanin iz Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Branka Ilakovac iz Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, Lidija Tošić i Ojdana Rajčić Azinović iz Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te Filip Janičić s portala Recikliraj.hr. Već na samom početku Tomislav i Zorana iz Ministarstva navode tri dobra razloga zašto reciklirati.

Za početak, reciklažom štedimo energiju. Upotreba recikliranih materijala u proizvodnji šteti energiju jer je daleko veća potrošnja kada nove proizvode dobivamo preradom prirodnih sirovina nego kada se izrađuju od recikliranih materijala. Štednja energije važan je faktor u očuvanju okoliša i ublažavanju globalnog zagrijavanja. Zatim, reciklaža pomaže očuvanju prirodnih resursa. Svi procesi kojima se dobivaju rude i sirovine nepovratno ih iskorištavaju. Smanjenjem upotrebe prirodnih sirovina smanjuje se zagađenje zraka, vode i tla. I treće, reciklaža pridonosi smanjenju odlaganja otpada i degradaciji tla - objašnjavaju.

Ako niste multimilijunaš ili utjecajni svjetski vođa, vjerojatnost je da mislite: "Pa što uopće ja mogu učiniti? Mojih par novina ili nekoliko teglica sigurno neće pomoći ili odmoći planetu". Naravno, u krivu ste. Postoje milijuni i milijuni ljudi koji tako razmišljaju. Počnite od sebe. Počnite od tog malog papira koji ćete umjesto u koš odvojiti u papirni otpad. Učinite promjenu već danas. Stavite na dostupno mjestu kantu ili kutiju za odvajanje papira. Za nekoliko dana razmislite o istoj stvari i za konzerve, limenke, boce... Jednako tako, promislite o tome za što bi mogle poslužiti stvari koje bacate, prenamijenite ih ili poklonite. Vjerojatno ste već shvatili kako je tema kojom ćemo se baviti recikliranje u kućanstvu.

Razmjerno porastu stanovnika Zemlje povećava se i količina otpada koji se svakodnevno stvara u domaćinstvima i gospodarstvu. Sve je veća potreba za što boljim gospodarenjem otpadom, ali ne na način da se stvaraju odlagališta otpada koja degradiraju tlo, smanjuju površinu obradivog zemljišta i postaju potencijalni izvori zaraze ljudi i životinja.

Reciklaža znatno smanjuje količinu otpada koji se odlaže i odvojeno prikupljanje otpada jedan je od najizravnijih načina kojim se pridonosi zaštiti okoliša, smanjenju onečišćenja i održivom razvoju. Stoga je važno da taj proces započne već u domovima građana. No, da bi se u tome uspjelo važno je da postoji odgovarajući sustav gospodarenja otpada, za koji su odgovorni gradovi i općine.

- Zakonska je obveza gradova i općina da građanima omoguće odvojeno prikupljanje otpada - papira, plastike, metala, stakla, biorazgradivog otpada, tekstila... Gradovi i općine dužni su stvoriti sustav koji će poticati građane da odvojeno prikupljaju otpad.

Odvojenim prikupljanjem otpada stvaraju se preduvjeti da sirovine koje su se prije zakapale na odlagalištima uđu u novi proizvodni ciklus. Riječ je o kružnom procesu u kojem se otpad kao vrijedna sirovina vraća u proces upotrebe ili proizvodnje. Kružno gospodarstvo zahtijeva poštivanje hijerarhije gospodarenja otpada, odnosno ispravni redoslijed: 1. sprečavanje nastanka otpada, 2. priprema za ponovnu upotrebu, 3. recikliranje, 4. obrada i, kao najmanje poželjno, 5. odlaganje otpada - kaže Tomislav Marinović.

Hrvatska se obvezala do 2020. odvojeno prikupljati 50% otpadnog papira, stakla, metala i plastike. Od 2019. na odlagališta otpada koja su usklađena s propisima moći će se odlagati samo obrađeni otpad. Iz godine u godinu moraju se smanjivati količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagalištima otpada.

- Jedna od novosti na kojoj se radi je i projekt kućnog kompostiranja. Taj će se projekt provoditi na nacionalnoj razini. Zamisao je da svi građani koji imaju prostor kompostiraju biootpad uz potporu komunalnih tvrtki. Oni koji to ne mogu biootpad će odvojeno prikupljati u posebnim spremnicima koje bi komunalci odvozili do kompostišta, a građani koji bi kompostirali otpad zaslužuju nižu cijenu odvoza otpada - objašnjava Zorana Deljanin.

Branku Ilakovac, glasnogovornicu Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, pitali smo kako svaki građanin može pridonijeti očuvanju okoliša.

- Ono što je važno znati je da se u gospodarenju otpadom primjenjuje određeni red prvenstva, pri kojem su prioritetne aktivnosti usmjerene na prevenciju, tj. sprečavanje nastanka otpada. Stoga svaki građanin kao potrošač može razmisliti gdje su njegove osobne mogućnosti za doprinos, pri čemu je posebno važno smanjiti nastajanje otpada. Kada se razmatra biootpad, možemo razmisliti o racionalnijem planiranju nabave, načinu pohrane namirnica, kao i pripremi i potrošnji namirnica, čime će se sprječavati, odnosno smanjivati nastanak otpada od hrane.

Jedna od biorazgradivih frakcija je i tekstil pa svakako treba izbjegavati bacanje stare odjeće i obuće - možemo je međusobno razmjenjivati (posebno dječju odjeću) ili donirati nekoj od humanitarnih organizacija, predati u neke od trgovina ili, pak, ubaciti u spremnike na javnim površinama koji pomalo niču u našim gradovima. Dalje, treba izbjegavati bacanje predmeta koje možemo popraviti ili ponovno iskoristiti za istu ili drugu svrhu. Pri kupovanju proizvoda osim na cijenu trebalo bi više pažnje obratiti kvaliteti proizvoda, a posebno davati prednost onima koji su manje štetni za okoliš (npr. koristiti sredstva za čišćenje koja sadrže manje opasnih kemikalija) ili se nakon korištenja mogu popraviti ili reciklirati - navodi Ilakovac i dodaje kako se na razini Europske unije pokreću inicijative za bolje proizvode.

Pogotovo elektroničke opreme, od koje nastaju sve veće količine otpada, u smislu da se osigura njihova trajnost, dostupnost rezervnih dijelova i dulji garantni rokovi kako se ne bi tjeralo potrošače da često mijenjaju kućanske uređaje - kaže.

Lidija Tošić iz Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost ispričala nam je i o novitetu na kojem se intenzivno radi, a riječ je o centrima za ponovnu uporabu.

- Projekti uspostave centara za ponovnu uporabu imat će na raspolaganju ukupno 7 milijuna kuna poticaja, s tim da će se za projekt kojim će se predlagati kreativni koncepti, ideje i edukacija moći dobiti 60 tisuća kuna, dok će se opremanje centara sufinancirati s iznosom do 500 tisuća kuna.

Centri će moći osnovati udruge i zadruga koje se bave zaštitom okoliša te trgovačka društva u komunalnom sektoru, a funkcioniraju na principu da se predmeti koje građani donesu, a koji im ne trebaju više, poput namještaja, knjiga, posuđa i sličnog, obnove i i ponovno stave u funkciju. Ovi centri imat će višestruku ulogu u svojoj lokalnoj zajednici, smanjiti nastanak otpada, otvorit će se nova radna mjesta koja su ujedno adekvatna i za zapošljavanje socijalno ugroženih skupina građana. Upravo na toj platformi snažno djeluju i mnogi europski centri za ponovnu uporabu kojih u Europskoj uniji ima više od 8600, a zapošljavaju gotovo 40.000 osoba - ističe Tošić.

Dodatna korisna i lako primjenjiva rješenja mogu se naći u lecima "Kako smanjiti količine otpada?", "Kako planiranjem unaprijed spriječiti nastanak otpada od hrane", "Naviku usvojimo i otpad odvojimo" te brojnim drugim lecima i sadržajima prepunim savjeta koje možete pronaći na stranicama Fonda i Agencije www.fzoeu.hr i www.azo.hr.

Foto: Shutterstock